

Jaarverslag 2013

Faunabeheereenheid Noord-Holland

Inhoudsopgave

Voorwoord	2
Inleiding	3
Algemeen	4

Activiteiten

1. Faunabeheerplannen	5
2. Ontheffingen, machtigingen en rapportages	6
3. Tellingen	7
4. Activiteiten Schiphol	8
5. Regionale projecten	9
6. Damhertenplan Noord- en Zuid-Holland	10
7. G7 Ganzenakkoord	10
8. Communicatie, PR en Website	11
9. Verbetertraject en werkoverdracht	11
Interne organisatie	12

Bijlagen

1. Overzicht ontheffingen gebruik en resultaat 2013	15
2. Overzicht Schiphol ontheffingen gebruik en resultaat 2013	16
3. Overzicht Faunafonds schadebedragen provincie Noord-Holland	17
4. Resultaten tellingen	20
Voorjaargestelling 2013	20
Zomertelling ganzen 2013	21
Damhertentelling 2013	22
Reeëntelling 2013	23

Voorwoord

Net als in voorgaande jaren was ook 2013 een jaar met zowel terugkerende zaken die voortdurende aandacht vroegen als nieuwe ontwikkelingen die aanvullende aandacht opeisten.

Terugkerende zaken, zoals het probleem van toenemende schade door de groeiende ganzenpopulatie. Dit probleem beperkt zich niet (meer) tot de regio en is uitgegroeid tot een nationaal probleem, waardoor het een nationale aanpak vergt. Provincies en de natuur- en landbouworganisaties (de zgn. 'Ganzen-7') hebben daarom in december 2013 een landelijk akkoord gesloten. Dit Ganzen-7-akkoord heeft het uiteindelijk niet gehaald, maar alle partijen blijven zoeken naar en werken aan oplossingen van het ganzenprobleem.

Ook de veiligheid voor het luchtverkeer rondom Schiphol heeft onze aandacht opgeëist. Het is en blijft een bijzondere situatie dat alleen hier ganzenvangacties kunnen plaatsvinden.

Naast alle externe faunaproblematiek was 2013 ook een overgangsjaar waarin diverse interne, organisatorische zaken zijn aangepakt, zoals personele zaken, administratie en invulling van het zgn. verbetertraject. Belangrijk daarbij was dat de personele wisseling van het secretariaat in 2013 zijn beslag kreeg.

Na 10 jaar ambtelijk secretaris te zijn geweest, heeft Piet van Houten op 24 mei afscheid genomen van de FBE. Het secretariaat bestaat sindsdien uit 1,7 fte, zijnde Désiré Karelse in de functie van adjunct secretaris en Anita van Rijn in de functie van administratief ondersteuner. Naast een goede taakoverdracht hebben zij zich o.a. ingezet voor verdere invulling van het ingezette verbetertraject.

Zo is onder andere m.i.v. 1 augustus 2013 het digitale FaunaRegistratieSysteem (FRS) ingevoerd. Wat overigens niet zonder slag of stoot gebeurde. Het nieuwe systeem vergde veel geduld, gewenning en inzet van álle gebruikers. Eigen gebruikservaring en externe feedback moeten bijdragen aan verdere verbetering van de gebruiksvriendelijkheid van dit digitale systeem. Uiteindelijk zal dit systeem moeten leiden tot minder administratieve druk bij alle partijen en zal het beter inzicht in en dus een betere onderbouwing van het te voeren beheer moeten opleveren.

Kortom: 2013 was een enerverend jaar voor de Faunabeheereenheid Noord-Holland, waarvan het bestuur middels dit verslag een inhoudelijke en organisatorische verantwoording van prestaties en bereikte resultaten aflegt. Al lezende passeert alles uit 2013 nog eens de revue. Ik wens u dan ook veel leesplezier.

Namens het bestuur van de Faunabeheereenheid Noord-Holland,

mr. C. J. Geldorp-Pantekoek

Voorzitter

Inleiding

Dit jaarverslag geeft een impressie van de belangrijkste activiteiten en gebeurtenissen van de Stichting Faunabeheereenheid Noord-Holland over het jaar 2013.

De Stichting Faunabeheereenheid Noord-Holland (FBE) is een samenwerkingsverband van jachthouders vertegenwoordigd door:

- de terreinbeherende organisaties
(Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer, Landschap Noord-Holland, Gemeentewaterleidingen Amsterdam (AWD/Waternet), NV PWN Waterleidingbedrijf Noord-Holland en Goois Natuurreservaat),
- de agrariërs
(Gewestelijke Land- en Tuinbouworganisatie LTO),
- de grondeigenaren
(Hollands Particulier Grondbezit HPG) en
- de jagers
(Wildbeheereenheden (WBE's), KJV Gewest Noord-Holland alsmede de Nederlandse Organisatie voor Jacht en Grondbeheer (NOJG)).

De Faunabeheereenheid heeft een coördinerende rol bij het voorkomen en bestrijden van schade alsmede bij het beheer van beschermde inheemse diersoorten. Een planmatige aanpak biedt tevens een goede waarborg voor de instandhouding en beheer van deze populaties.

Jaarlijks rapporteert de Faunabeheereenheid Noord-Holland aan het provinciaal bestuur van Noord-Holland in welke mate handelingen zijn uitgevoerd op basis van de aan de Faunabeheereenheid verleende ontheffingen, welke zijn verleend op basis van de door GS goedgekeurde Faunabeheerplannen (FBP). Deze rapportageplicht is vastgelegd in artikel 69 van de Flora- & Faunawet (FF-wet). Ook worden van diverse diersoorten telgegevens verzameld; deze worden ook in dit jaarverslag weergegeven. Dit jaarverslag is de inhoudelijke verantwoording van de verrichte werkzaamheden en volgt hierbij de projectmatige indeling waarop de Faunabeheereenheid haar activiteiten uitvoert.

Algemeen

De Faunabeheereenheid onderscheidt in haar werkzaamheden een viertal hoofdtaken:

- Bestuur- en Beleidszaken (waaronder de faunabeheerplannen (FBP))
- Uitvoeringsmaatregelen (ontheffingen, overige maatregelen en tellingen)
- Specifieke projecten (regionaal gebonden of faunagebonden)
- Bijzondere aandachtsvelden (bijv. communicatie en verbetertraject)

Projectmatige werkwijze

Deze planmatige en projectmatige aanpak leidt in dit jaarverslag tot een negental onderscheiden activiteiten of projecten en een algemeen hoofdstuk.

Per projectverslaglegging wordt de activiteit geïntroduceerd, wordt het doel en/of de bijdrage aan het provinciaal beleid aangegeven, volgt verslag van de werkzaamheden en de belangrijkste resultaten en wordt tot slot voorzien van eventuele conclusies en aanbevelingen.

1. Faunabeheerplannen
2. Ontheffingen, machtigingen en rapportages
3. Tellingen
4. Activiteiten Schiphol
5. Regionale projecten
6. Faunabeheerplan Damhert
7. G7 Ganzenakkoord
8. Communicatie, PR en Website
9. Verbetertraject en werkoverdracht

De kernactiviteiten, de hoofdtaken van de Faunabeheereenheid zijn naar tevredenheid uitgevoerd. De voorgenomen werkzaamheden waren voor het jaar 2013 ambitieus en optimistisch ingeschat. Zaken als het 'Ganzenbeheerplan omgeving Schiphol' en de niet voorziene aanpak van het G7-ganzenakkoord (FBP Ganzen) vergden meer tijd dan voorzien. Mede hierdoor zijn o.a. enkele, meer ondersteunende aandachtsvelden, zoals vernieuwing van de website en het schrijven van een communicatieplan, niet uitgevoerd. Er is veel werk verzet, veel nieuwe administratieve en organisatorische zaken zijn vormgegeven. Hierdoor verwachten wij de komende jaren nog meer inzicht in de werkprocessen te krijgen.

In dit jaarverslag vindt geen vergelijking plaats met voorgaande jaren, noch worden verwachtingen uitgesproken t.a.v. komende beheerjaren. Dit is beschreven in de faunabeheerplannen en zal in de toekomst via 'dossieropbouw' per soort worden verwerkt in evaluaties van het gevoerde beheer en dan verwerkt worden in de faunabeheerplannen.

Dit jaarverslag is een eerste verslag dat bewust op het verslagjaar is gericht en het voornemen is dit de komende jaren verder te ontwikkelen. Dit kan door de output van ons administratieve systeem verder te benutten. Ook m.b.t. de vormgeving en weergave van de activiteiten en resultaten zijn ontwikkelingen voorzien.

1. Faunabeheerplannen

De Faunabeheereenheid Noord-Holland (FBE) streeft ernaar de faunabeheerplannen actueel te houden en daarmee te voldoen aan de eisen uit de Flora- en faunawet. Daardoor wordt bijgedragen aan de uitvoering van de provinciale Beleidsnotitie Flora en Fauna.

De FBE heeft conform de Flora- en faunawet een coördinerende rol bij schadebestrijding en beheer van in het wild levende dieren. Een planmatige aanpak moet een goede waarborg bieden voor de instandhouding van populaties van beschermde diersoorten. Daartoe beschikt zij over door Gedeputeerde Staten goedgekeurde Faunabeheerplannen.

De FBE en deze door haar opgestelde faunabeheerplannen komen voort uit regelgeving van de Flora- en faunawet. Het primaire uitgangspunt van deze wet is de zorgplicht voor alle van nature in Nederland voorkomende soorten. De wet biedt tevens de mogelijkheid in te grijpen in de stand van diersoorten indien het wenselijk is schade aan erkende belangen te voorkomen of te bestrijden.

In de faunabeheerplannen geeft de FBE aan voor welke soorten in haar werkgebied zij duurzaam beheer en schadepreventie noodzakelijk acht en welke uitzonderingen op het beschermingsregime van de betreffende soorten nodig zijn om schade te voorkomen en te bestrijden. Het faunabeheerplan dient als basis voor aanvragen (aanwijzing ex art. 67 of ontheffing ex art. 68). Conform artikel 69 van de Flora- en faunawet dient een FBE jaarlijks verslag uit te brengen aan Gedeputeerde Staten van de wijze waarop zij van ontheffingen gebruik heeft gemaakt en van de uitvoering van het faunabeheerplan. Dit verslag is hiervan het resultaat.

De FBE beschikte in dit verslagjaar over de volgende Faunabeheerplannen:

- Faunabeheerplan Noord-Holland 2009-2013
- Damhertenplan Noord- en Zuid-Holland
- Ganzenbeheerplan omgeving Schiphol

Er is in 2013 gestart met het opstellen van een nieuw Faunabeheerplan Algemene Soorten, dat pas in 2014 is verschenen. Dit betekende wel dat er een tijdelijk verlenging is aangevraagd om de periode van de totstandkoming te overbruggen waardoor de uitvoering kon doorgaan.

Op verschillende ontheffingsaanvragen zijn bezwaren ingediend en beroepsprocedures geweest. Er is in 2013 geen bijdrage geleverd aan de grofwildvisie, omdat dit provinciale voornemen niet is uitgevoerd. De FBE heeft daarmee ook geen (aanzet voor het) Faunabeheerplan voor het Grofwild (damhert, ree) kunnen opstellen. In dit kader is wel een werkwijze voor een ontheffingsaanvraag voor het damhertenbeheer tot stand gekomen.

Belangrijkste resultaten

- Praktische uitwerking en uitvoering van gecoördineerd en planmatig faunabeheer in de provincie;
- (Concept) Faunabeheerplan Algemene soorten 2014-2019;
- Diverse ontheffingsaanvragen w.o. verlengingen;
- Bijdrage aan verschillende (juridische) HAC's procedures, rechtszittingen, en RvS-zittingen.

Conclusies en aanbevelingen

De ervaring leert dat het proces van de totstandkoming van een faunabeheerplan veel tijd vergt, meer dan was voorzien. Het is een proces met veel overleg, want het vergt inhoudelijk degelijke voorbereiding en afstemming. Naar aanleiding van de op basis van de faunabeheerplannen afgegeven ontheffingen volgen vaak bezwaar- en beroepsprocedures. Het ligt dan ook in het voornemen om voortaan vroegtijdig te beginnen met het planproces én te werken aan dossiervorming per soort, waardoor voorafgaand meer zicht is op inhoud, jurisprudentie, cijfermateriaal e.d. Volgend jaar zal al een start dienen te worden gemaakt met een nieuw FBP Damherten. Voor 2014 is de verwachting dat het nieuwe FBP Algemene Soorten en een Ganzenbeheerplan Noord-Holland zal verschijnen.

2. Ontheffingen, machtigingen en rapportages

Dit project richt zich op een efficiënte en doelgerichte onderbouwing van de ontheffingen, efficiënte uitgifte van machtigingen en een correcte uitvoering en rapportage van de faunabeheerplannen, zoals aangegeven in de provinciale beleidsnotitie Flora en fauna, hoofdstuk 4 en hoofdstuk 7. Daarmee wordt schade voor natuur en landbouw voorkomen en een grotere verkeers- en vliegveiligheid bereikt.

De Faunabeheereenheid Noord-Holland (FBE) heeft er voor gezorgd dat het beheer van diersoorten conform de door GS goedgekeurde faunabeheerplannen wordt uitgevoerd met het doel schade aan landbouw en natuur te voorkomen en/of te bestrijden en de verkeersveiligheid en de veiligheid voor het vliegverkeer te verbeteren.

De FBE vraagt aan GS ontheffingen en/of aanwijzingen aan voor verschillende maatregelen, zoals verjaging en afschot. Vervolgens kunnen door de uitvoerders machtigingen bij de FBE worden aangevraagd op perceelsniveau (perceelsgebonden machtigingen; PM) en door tussenkomst van de WBE's op jachtveldniveau gericht op schadebestrijding d.m.v. populatiereductie (algemene machtigingen; AM).

Toetsing van de aanvragen en met name aggregatie van de rapportages vergden dit jaar nog steeds de nodige inzet van het secretariaat. Enerzijds omdat er sprake is van een overgangsjaar door verandering van het administratiesysteem, anderzijds omdat de introductie van het nieuwe Faunaregistratiesysteem (FRS) moeizaam is verlopen en meer tijd heeft gevergd dan voorzien. Vanwege de omschakeling is het denkbaar dat er rapportages ontbreken. Ter ondersteuning van de gebruikers zijn enige voorlichtingsbijeenkomsten voor WBE's gehouden om de achtergronden en het feitelijke gebruik van FRS toe te lichten.

Met ingang van 1 augustus 2013 werkt de FBE volledig digitaal voor wat betreft de aanvragen en het verlenen van machtigingen en de daaraan gekoppelde rapportages. De FBE maakt daarbij gebruik van het FaunaRegistratieSysteem (FRS) dat speciaal ontwikkeld is voor de Faunabeheereenheden door Natuurnetwerk. Noord-Holland was daarmee de zevende Faunabeheereenheid die de machtiging- verlening en rapportage volledig digitaal regelt. In dit digitaliseringstraject werkt de FBE samen met Faunafonds, provincies e.a..

Jaarlijks rapporteert de FBE de resultaten van de uitgevoerde ontheffingen gekoppeld aan het beheer. Het beheerjaar van de FBE is gelijk aan het kalenderjaar. In bijlage 1 zijn de resultaten weergegeven. Opgemerkt zij dat de voordelen van de digitalisering nog niet optimaal benut konden worden, aangezien sprake was van een 'gebroken jaar', waardoor het o.a. nodig was de cijfers alsnog handmatig samen te voegen). Hetgeen betekent dat pas vanaf het volgende verslagjaar de output op basis van het FRS volledig in het jaarverslag kan worden benut.

Ontheffing	Nummer (Jaar)
Overwinterende ganzen (grauwe gans, kolgans) en smient	53 (2009)
Haas	77 (2009)
Wilde eend	78 (2009)
Meerkoet	79 (2009)
Jaarrond overzomerende (grauwe) ganzen	80a (2009)
Jaarrond overzomerende grauwe gans, kolgans, brandgans	80b (2009)
Knobbelzwaan	81b (2009)
Vos	1 (2010)
Jaarrond verblijvende grauwe ganzen	53 (2010)
Damhert/ree (valwild)	13 (2012)
Ganzenvangacties	27 (2012)

Tabel 1: Overzicht ontheffingen beschikbaar in 2013

Belangrijkste resultaten

- Praktische uitwerking: onze uitvoerders hebben de schade aan landbouwgewassen beperkt en de verkeersveiligheid en vliegveiligheid bewaakt doordat de aanwas van betreffende populaties is verminderd;
- Introductie van een nieuw FaunaRegistratieSysteem (FRS);
- Ontheffingsaanvragen, door GS geaccordeerde besluiten en machtigingen t.b.v. uitvoering;
- Actuele en goed onderbouwde ontheffingen en aanwijzingen, op basis waarvan machtigingen konden worden verstrekt, die alle nieuw in het FRS zijn ingevoerd;
- Rapportage van de maatregelen en behaalde resultaten over het jaar 2013 (zie bijlage 1);
- Bijdrage aan verschillende (juridische) HAC's procedures, rechtszittingen, en RvS-zittingen.

Conclusies en aanbevelingen

De ervaring leert dat de administratieve last bij het invoeren en gebruiken van bepaalde ontheffingen, zowel voor de FBE als de WBE's en uitvoerders nog groot is.

Het verdient aanbeveling de voorwaarden en regelgeving tot een minimum te beperken. Ook is het aanbevelenswaardig om ontheffingsperiode gelijk te stellen aan de looptijd van een FBP. Dit voorkomt jaarlijks herhalende ontheffingsaanvragen.

3. Tellingen

Voor alle diersoorten geldt dat goede cijfers de basis zijn voor een goed FBP en de daarop gebaseerde maatregelen. Deze monitoringactiviteit draagt bij aan de beleidsdoelstellingen genoemd in de Beleidsnotitie Flora- en faunawet hoofdstuk 4.3.3. Specifiek voor ganzen (hoofdstuk 7.1). geldt: door tussentijds op de hoogte te blijven van het aantal ganzen per soort is het mogelijk om inzicht te krijgen in de effectiviteit van de toegepaste maatregelen, zoals verjaging, afschot en het verstoren van nesten en eventueel gewenste aanpassingen in de maatregelen.

Het is essentieel dat de faunatellingen goed en efficiënt verlopen en dat de verkregen data bijdragen aan een goed faunabeheer. De tellingen worden door verschillende instanties georganiseerd en uitgevoerd. WBE's organiseren bijvoorbeeld de voorjaartelling (1^e zaterdag april). Niet alleen de FBE heeft daar belang bij, maar ook de provincie, de KJV en terreinbeherende organisaties zijn afhankelijk van de juiste data voor hun beleidsontwikkeling.

Voor de damherten- en reeëntelling is voor het eerst gebruik gemaakt van de inzet van een student die zijn afstudeerproject hieraan heeft gekoppeld. M.b.t. de reeëntelling is het dit jaar voor het eerst mogelijk gebleken om een door de FBE gefaciliteerde telling in Gooi en Vechtstreek te doen plaatsvinden. Op deze manier wordt ingezet op een provincie dekkende reeëntelling.

De zomerganzentelling (3^e zaterdag in juli) wordt georganiseerd door Landschap Noord-Holland in opdracht van provincie Noord-Holland.

Belangrijkste resultaten

- Praktische uitwerking: (mede) organiseren van goede tellingen, die betrouwbare data opleveren, waarmee de FBE haar uitvoeringstaken kan onderbouwen;
- Verwerken van de verkregen data in telverslagen met betrekking tot damhert, ree en diverse vogelsoorten;
- Telcijfers met betrekking tot dit verslagjaar (zie bijlage 4).

Conclusies en aanbevelingen

Het verdient aanbeveling om in de toekomst de tellingen te evalueren en te bezien of een efficiëntieslag mogelijk is. Zeker nu het ook mogelijk gaat worden dit via het FaunaRegistratieSysteem (FRS) te laten verlopen.

Naast de uitvoering van de handelingen op basis van het faunabeheerplan heeft de FBE een belangrijke rol in de voorlichting en monitoring.

Als organisatie heeft de FBE een actieve voorlichtende rol m.b.t. de mogelijkheden en de verplichtingen in het kader van schadepreventie, schadebestrijding en schadevergoedingen.

Monitoring moet nog meer het speerpunt worden op basis waarvan de FBE in de toekomst haar beheer zal gaan onderbouwen en motiveren.

4. Activiteiten Schiphol

De vliegveiligheid rond Schiphol is als aparte activiteit benoemd en is een doorlopend aandachtspunt dat zeker in 2013 meer van de FBE heeft gevergd dan voorzien. Dit project is met name gericht op het vergroten van de vliegveiligheid binnen de kaders die de Flora- en faunawet biedt en het bereiken van afstemming tussen partijen over de verschillende uitvoeringsmaatregelen. Het project levert daarmee een bijdrage aan de beleidsinspanning vanuit de provincie in het kader van het NRV convenant.

De uitvoering van het FBP Ganzen omgeving Schiphol kent eigen ontheffingen respectievelijk machtigingen en wordt mede daardoor apart gemonitord. Via een Schiphol-uitvoerdersoverleg vindt afstemming plaats met onze uitvoerders. Via een Schiphol-beleidsoverleg vindt afstemming plaats in bredere zin.

De ganzenvangacties vinden plaats in opdracht van het Ministerie van Infrastructuur en Milieu en zijn uitgevoerd door Duke Faunabeheer. Door tussenkomst van de FBE is hierover gerapporteerd. Deze rapportage van de vangacties is zoals gebruikelijk aan het ministerie van IenM en provincie(s) aangeboden. De FBE Noord-Holland vervult een coördinerende rol naar de andere twee betrokken Faunabeheereenheden in Zuid-Holland en Utrecht.

De uitvoering en betaling voortvloeiend uit de (oude) vergoedingsregeling voor 2012 is door het secretariaat ingevuld en via de FBE uitbetaald aan de uitvoerders. De uitvoering van deze oude vergoedingsregeling is per 2013 stopgezet, de middelen voor de uitbetaling van 2013 zijn gereserveerd om deze in 2014 alsnog uit te betalen. Ten aanzien van de vergoedingsregeling 2013 zou in nader overleg met de provincie worden bepaald hoe hieraan een mogelijke invulling zou kunnen worden gegeven. Dit is door de drukke werkzaamheden niet gelukt.

Belangrijkste resultaten

- Praktische uitwerking: dit project heeft ertoe bijgedragen dat de veiligheid voor het vliegverkeer is verbeterd ten gevolge van reductie van het aantal ganzen in de Schipholzone;
- Ontheffingsaanvragen, ontheffingsbesluiten en machtigingen t.b.v. uitvoering;
- Uitgevoerde maatregelen uit het FBP ganzen Schiphol;
- Monitoring van de maatregelen en verwerken van de verkregen data;
- Evaluatie werkwijze FBP Schiphol;
- Rapportage vangacties;
- Bijdrage aan verschillende (juridische) HAC's procedures, rechtszittingen waaronder CO² en vangacties bezwarenprocedure.

Jaar	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Nesten	1.482	2.490	3.398	4.208	4.486	3.676
Eieren	8.783	17.092	20.127	23.132	28.608	21.240
Afschot	3.859	2.413	6.017	9.441	7.782	5.498
Vangst	0	0	0	0	5.054	4.733

Tabel 2 : Cijfers uitvoering Ganzenbeheerplan omgeving Schiphol – Noord-Holland

Conclusies en aanbevelingen

Afstemming m.b.t. de uitvoering tussen de betrokken partijen dient meer aandacht te krijgen. Het zgn. Schiphol-uitvoerdersoverleg is hierin een belangrijk overlegkader.

5. Regionale projecten

Op basis van eerdere initiatieven voor regionale aanpak van faunaproblematiek, met name m.b.t. het ganzenbeheer (o.a. Zeevang), werd voorzien dat er projecten door de FBE of in samenwerking met de FBE zouden worden opgezet. Voor 2013 werd een activiteit in het Vechtgebied verwacht als uitvloeisel van het Natura 2000 beheerplan, dat door de provincie voor het daar gelegen Natura 2000 gebied wordt opgesteld. Middels voorlichting en workshops zou worden ingezet op een breed draagvlak voor maatregelen om het schadeprobleem (o.a. met betrekking tot ganzen) regionaal en gezamenlijk aan te kunnen pakken. In 2013 is dit gedaan voor het gebied Zeevang en de FBE heeft ook voorstellen hiertoe gedaan. De omstandigheden waren echter zodanig dat niet tot overeenstemming met regionale partijen en provincie kon worden gekomen. Dit proces is vervolgens gestopt en niet meer ter hand genomen.

Het gaat hier om regionale initiatieven waarbij de feitelijke uitwerking van het Ganzenbeheerplan Noord-Holland en de daarin benoemde maatregelen regionaal worden opgepakt. Dit gaat naar verwachting zijn vervolg krijgen via het gebiedsgerichte ganzenbeheer.

Belangrijkste resultaten

- Er is een uitvoeringsplan voor Zeevang door de FBE aan partijen voorgelegd, maar dit heeft niet tot de verwachte resultaten geleid.

Conclusies en aanbevelingen

De zowel inhoudelijk als juridisch en maatschappelijk ingewikkelde problematiek vergt meer inspanning, tijd en inventiviteit dan die de betrokken partijen toen konden waarmaken.

6. Damhertenplan Noord- en Zuid-Holland

De inzet voor dit project is anders verlopen dan voorzien: De voorziene activiteiten bleken nog niet alle mogelijk, mede omdat andere activiteiten eerst onze aandacht nodig hadden voordat volgende stappen gezet konden worden. Hetgeen uiteindelijk betekende dat wij beoogde resultaten naar verwachting pas in 2014 of later zichtbaar kunnen maken.

De verleende ontheffing voor populatiebeheer damherten buiten het leefgebied is in 2012 aangevochten. De uitkomst van deze rechtsgang vond medio april 2013 plaats, waardoor de beschikbare, maar tot dan geschorste ontheffing, pas toen ook daadwerkelijk ingezet kon worden buiten het leefgebied t.b.v. het zgn. 'nulstandbeheer'.

De doelstelling van dit project is om het aantal verkeersongelukken met damherten drastisch te verminderen en de landbouwschade te voorkomen, zoals staat aangegeven in de beleidsnotitie Flora en faunawet hoofdstuk 8.1 en 8.3. Een afgeleide doelstelling is ook om betere samenwerking van alle beheerders in het gebied, de beide FBE's en de beide provincies te bewerkstelligen bij het beheer van de populatie damherten.

Belangrijkste resultaten

- Praktische uitwerking: Deze activiteiten hebben er toe bijgedragen dat de verkeersveiligheid werd verbeterd en landbouwschade werd beperkt;
- Ontheffing respectievelijk machtiging t.b.v. uitvoering nulstandsbeheer buiten leefgebied;
- Bijdrage aan juridische procedures naar aanleiding van de Beslissing op Bezwaar damhert buiten leefgebied bezwarenprocedure;
- Een plan van aanpak voor de ontheffingsaanvraag damhertenbeheer in het leefgebied;
- Een eerste concept ontheffingsaanvraag damhertenbeheer.

Conclusies en aanbevelingen

De vertraging in de uitvoering alsmede de ontwikkelingen in het veld maken dat actualisatie van het bestaande Damhertenplan Noord- en Zuid-Holland op termijn gewenst is.

7. G7 Ganzenakkoord

Er is in 2013 door de FBE tot één aanvullend project verzocht en door de Provincie Noord-Holland gehonoreerd t.b.v. het (toen nog aanwezige) G7-akkoord, waarvoor een aparte projectsubsidie is verkregen. Dit project is later benoemd als het Faunabeheerplan Ganzen.

Doordat het landelijke akkoord niet tot uitvoering kwam zoals voorzien en er vervolgens provinciaal beleid geformuleerd diende te worden, zijn deze activiteiten uiteindelijk voor een belangrijk deel doorgeschoven naar het volgende jaar.

M.b.t. de lopende uitvoering is beleidsmatig bijgedragen aan het terugdringen van de schade in onze provincie d.m.v. reductie van standganzen alsmede het bieden van rust(gebieden) in de winter aan de trekganzen. Dit in het verlengde van de Beleidsnotitie Flora en faunawet (hoofdstuk 4.3.3) en het

Uitvoeringskader ganzen en aan de bestuurlijk gemaakte afspraken (G7 en vervolg) in het kader van het ganzenbeleid.

Belangrijkste resultaten

- Praktische uitwerking: Goede aanzet voor de projectmatige aanpak van het ganzenbeheer d.m.v. een projectvoorstel, plan van aanpak etc.;
- (Start-)bijeenkomsten projectgroep ganzen en provinciale GAK.

Conclusies en aanbevelingen

Gebleken is dat het eerst en tijdig voorhanden hebben van provinciaal beleid een belangrijke voorwaarde is voor het kader waarbinnen een faunabeheerplan tot stand kan komen.

8. Communicatie, PR en Website

Communicatie met de achterban is noodzakelijk. Het is gewenst vanuit de FBE actuele informatie te verstrekken over de ontwikkelingen van het faunabeheer in onze provincie. Dit project is erop gericht om informatie beschikbaar te maken over de doelstellingen van FBE (en provincie) en de uitvoeringsmaatregelen, waar de FBE voor verantwoordelijk is.

De in hoofdstuk 4 van de Beleidsnotitie Flora- en faunawet aangegeven doelen voor de FBE en voor de Faunabeheerplannen worden hiermee uitgedragen.

De inzet voor dit project is anders verlopen dan voorzien: De voorziene activiteiten bleken niet alle mogelijk, omdat door prioriteitstelling andere activiteiten onze aandacht vergden. Dit betekent dat wij beoogde resultaten, zoals het vernieuwen van de website en het opstellen van een communicatieplan, pas in 2014 zichtbaar kunnen maken, wat niet weg neemt dat er werkende weg wel de nodige communicatie-activiteiten zijn geweest.

De adjunct-secretaris is aanwezig geweest bij informatie-avonden, jaarvergaderingen en bijeenkomsten van doelgroepen. Ook de FBE bestuurders zijn bij dit soort bijeenkomsten betrokken.

Belangrijkste resultaten

- Praktische uitwerking: Het informeren en communiceren over onze activiteiten aan achterban, pers en andere betrokkenen;
- Voorlichtingsbijeenkomsten, persberichten, nieuwsbrieven;
- Actuele informatie op de website.

Conclusies en aanbevelingen

Het besef dat goede communicatie en goede communicatiemiddelen noodzakelijke voorwaarden zijn om als FBE goed te kunnen functioneren is zeker aanwezig. Met de dit jaar aanwezig werkdruk is de inzet om hier een verbeterslag in te maken in de knel gekomen.

Het verdient aanbeveling om op professionele wijze een communicatieplan tot stand te (laten) brengen. Dit vereist extra menskracht en specifieke deskundigheid. Op deze wijze kan een basis gelegd worden voor een effectieve communicatie. De FBE dient daarna zelf invulling te geven aan de communicatie uitingen en communicatiemiddelen, zoals het uitbrengen van nieuwsbrieven en het gebruikelijke onderhoud en actueel houden van een website.

9. Verbetertraject en werkoverdracht

In 2013 is de heer Piet van Houten, voormalig ambtelijk secretaris van de FBE Noord-Holland, met pensioen gegaan. In het kader van de uitvoering van het verbetertraject i.c.m. de personeelwisseling

die in 2013 plaatsvond, zijn de daaraan gerelateerde activiteiten administratief als aparte "activiteit" aangemerkt. In de praktijk is deze inzet vanzelfsprekend op vrijwel alle andere activiteiten benut vanuit de gedachte dat de eerste maanden van het jaar nog sprake is geweest van overdracht van kennis en taken.

Deze activiteit heeft bijgedragen aan de bestuurlijk gemaakte afspraken in het kader van het verbetertraject en is vooral gericht op het verbeteren van de interne werkprocessen.

Belangrijkste resultaten

- Praktische uitwerking: Goede invulling van het verbetertraject en adequate overdracht van werkzaamheden;
- Invoering projectmatige werkwijze w.o. ingebruikname van een projectadministratie;
- Functiebeschrijvingen en competentieprofielen;
- Beoordelings- en functioneringsgesprekken;
- Mandateringsafspraken bestuur – medewerker(s);
- Eigen financiële administratie en inzet nieuw boekhoudprogramma;
- Invoer van het FRS systeem t.b.v. aanvragen en rapportages;
- Interne verhuizing naar andere werkplek binnen LTO kantoor;
- Interne afscheidsbijeenkomst bestuur en medewerkers;
- Externe afscheidsbijeenkomst annex symposium voormalig ambtelijk secretaris.

Conclusies en aanbevelingen

Het ingezette verbetertraject heeft dit jaar tot veel en diverse resultaten geleid. De effecten hiervan zullen de komende jaren gaan blijken.

Interne organisatie

Behalve de inhoudelijke werkzaamheden heeft de FBE in 2013 vooral ook ingezet op een interne verbeterlag m.b.t. organisatie en kwaliteitsverbetering van interne processen, wat maakt dat wij daar in dit jaarverslag specifiek bij willen stilstaan.

Naar aanleiding van het verbetertraject is in 2012 de omvang van het secretariaat vergroot en zijn diverse werkzaamheden in eigen beheer (toe-)genomen, waardoor sprake is van toenemende taken en verantwoordelijkheden.

Het was een overgangsjaar waarin gewerkt werd met de nieuwe personeelsbezetting en de voormalig ambtelijk secretaris afscheid heeft genomen, in welk kader aandacht is geweest voor overdracht werkzaamheden en invoering verbetertraject.

Nuttig was dat de FBE in 2013 voor het eerst een projectadministratie is gaan bijhouden, waardoor de uren en kosten inzichtelijk zijn geworden. De financiële administratie vindt sinds dit jaar ook in eigen beheer plaats. Dit leidt tot een efficiëntere en kostenbewuste werkwijze. De verwachting is dat deze kennis zijn voordeel zal hebben voor de komende activiteitenplannen en jaarverslagen.

Hoofdtaken en de belangrijkste kernactiviteiten en -projecten zijn tot uitvoering gekomen.

De meeste activiteiten zijn geslaagd en hebben tot de beoogde resultaten geleid. In 2013 is veel werk verricht. Meer (onvoorziene) inspanning is geleverd voor onderdelen als Schiphol-problematiek, introductie FRS en een verschuiving van de inzet naar (onvoorziene) nieuwe extra werkzaamheden zoals het G7 akkoord. Er zijn relatief veel ontheffingsaanvragen gedaan inclusief bijbehorende procedures. Dat vergde veel tijd en aandacht.

Het spreekt voor zich dat voorgenomen werkzaamheden ook verschillen geven met de feitelijke realisatie. Het werk valt soms mee, maar de ervaring leert dat het vaak ook tegenvalt en dus meer inspanning en dus meer tijd kost. Op enkele projecten bleek de inzet door omstandigheden groter

dan voorzien waardoor andere projecten in de knel kwamen. Achteraf bezien is het Activiteitenplan 2013 ambitieus en optimistisch ingeschat. Dit heeft geleid tot werkdruk en daarmee ook tot (post-)prioritering: met name 'indirecte interne activiteiten' en 'activiteiten die planmatig in de tweede helft van het jaar voorzien waren' hebben hier onder te lijden gehad, zoals communicatieplan, vernieuwing website, regionale projecten en de vergoedingsregeling voor Schiphol. Halverwege het jaar is de werkdruk en prioritering onderwerp van overleg en evaluatie geweest in het bestuur en met medewerkers.

De conclusie is dan ook dat vaste 'normale' basistaken en werkzaamheden eigenlijk geen ruimte bieden voor 'extra inspanningen'. Om in de toekomst te voorkomen dat we voorgenomen activiteiten niet kunnen doen, zouden wij in het vervolg ook ruimte moeten begroten voor onvoorziene werkzaamheden en zou nader bezien moeten worden of de verhouding tussen formatie en werkzaamheden voldoende is.

Ook is intern veel gedaan aan organisatie en personeelsbeleid. Er is beleid ontwikkeld t.a.v. functioneringsgesprekken en beoordelingsgesprekken, er zijn functiebeschrijvingen en competentieprofielen opgesteld en mandateringsafspraken gemaakt en digitale veiligheid is bezien.

Het bestuur van de Faunabeheereenheid is 7 keer bijeengekomen en heeft daar verslag van gemaakt. In de bestuursvergaderingen zijn diverse onderwerpen besproken, die samenvattend een goed beeld geven van de werkzaamheden van de Faunabeheereenheid: De Schipholproblematiek en het daaruit voortvloeiende 'Ganzenbeheerplan omgeving Schiphol', het damhertenbeheer, het Faunabeheerplan Algemene Soorten en de telverslagen. Vanzelfsprekend zijn ook gebruikelijke organisatorische stichtingszaken aan de orde geweest, zoals jaarplanning, activiteitenplan, projecten, begroting en jaarrekening.

In Noord-Holland zijn 27 wildbeheereenheden (WBE) actief. Als voorheen hebben de WBE's in 2013 weer een onmisbare rol gespeeld in uitvoering. Het secretariaat onderhoudt contacten met de WBE's via telefoon, e-mail, nieuwsbrieven, bijeenkomsten en via de website. De WBE secretarissen dienen de verkregen informatie en machtigingen weer door te zetten naar hun jachthouders. Ook is het secretariaat vraagbaak voor jacht(akte)houders en grondgebruikers.

Jaarlijks vindt er minimaal twee keer bestuurlijk overleg plaats met de verantwoordelijk gedeputeerde de heer J. Bond. Tussentijdse contacten worden onderhouden op bilateraal niveau tussen de voorzitter en de gedeputeerde. Bestuursleden onderhouden zelf het contact met de achterban door wie zij zijn afgevaardigd. De secretariaatsmedewerkers onderhouden ambtelijke contacten met de overheden en collega FBE's en m.b.t. de uitvoering met de gebruikers van de machtigingen zoals grondgebruikers, jagers, WBE's en TBO's en met Natuurnetwerk, beheerder van het Faunaregistratiesysteem.

Vanzelfsprekend heeft ambtelijk en bestuurlijk overleg met de provincie en met de FBE partners (PNH en TBO's, WBE'S, KNJV en NOJG, VHR) plaatsgevonden. Er is door de voorzitter en de adjunct secretaris deelgenomen aan het landelijk FBE-overleg waarbij bestuursdelegaties van alle FBE's vertegenwoordigd waren. Vier maal per jaar vindt er een ambtelijk overleg plaats tussen de landelijke FBE secretariaten.

De samenstelling van het bestuur heeft aan het einde van het jaar een wijziging ondergaan: landbouwvertegenwoordiger de heer H. Ghijsels heeft afscheid genomen en is vervangen door de heer A. Hooijer.

Samenstelling FBE-bestuur per 1 januari 2013:

Mevrouw mr. J. (Joke) Geldorp-Pantekoek (voorzitter)
De heer drs. J. (Jos) Teeuwisse (secretaris en penningmeester)
Mevrouw M. (Marianne) Koeckhoven
De heer P. (Peter) Pilkes
De heer H. (Hans) Ghijssels

Het secretariaat bestaat uit:

De heer P. (Piet) van Houten (ambtelijk secretaris tot 24 mei 2013)
De heer D. (Désiré) Karelse (adjunct secretaris)
Mevrouw A. (Anita) van Rijn (administratief ondersteunend medewerker)

Bezetting van het secretariaat is, halverwege 2012, vergroot. Noodzakelijk omdat voor een andere werkwijze is gekozen, waardoor meer werk intern wordt afgehandeld. Ter ondersteuning van het bestuur en de vele deskundige vrijwillige uitvoerders bestaat het secretariaat van de FBE uit een adjunct secretaris en een administratief ondersteuner, samen 1,7 Fte. De FBE houdt kantoor in Haarlem en beschikt over faciliteiten waaronder een eigen netwerkserver. Met een beveiligde verbinding is werken op afstand mogelijk. De digitale faunaregistratie draait in een beveiligde internetomgeving en is met gebruik van persoonlijke wachtwoorden en toegangscode's overal bereikbaar.

Rol provincie Noord-Holland

De provincie Noord-Holland houdt er toezicht op dat het beheer van flora en fauna in Noord-Holland op een goede manier plaatsvindt. Het faunabeheer zelf is geen bevoegdheid van de provincie. De grondgebruikers zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van beheer en schadebestrijding. Grondgebruikers, zoals boeren en terreinbeherende organisaties, kunnen hiervoor bij de provincie een ontheffing aanvragen, individueel of gezamenlijk via de Faunabeheereenheid. In de Flora- en faunawet staan de toetsingscriteria voor het verlenen van deze ontheffingen. De provincie toetst de aanvragen aan deze wet en het provinciaal beleid en houdt toezicht op de uitvoering. Daarbij bewaakt de provincie de balans tussen het voortbestaan van populaties en het beschermen van het individuele dier enerzijds en schade aan in de wet genoemde belangen en het beperken en voorkomen van onveilige situaties anderzijds. De provincie is ook verantwoordelijk voor het beoordelen van Faunabeheerplannen in die context. Op basis van een Faunabeheerplan kan een Faunabeheereenheid bij de provincie ontheffingen aanvragen. De provincie verleent de Faunabeheereenheid subsidie om een gezamenlijke aanpak van de deelnemende grondgebruikers te bevorderen, zodat tot een gedegen en afgewogen faunabeheer kan worden gekomen. In 2013 werd op een goede en constructieve manier met de betrokken provinciale medewerkers samengewerkt. Het bestuur spreekt daarover grote erkentelijkheid uit.

Conclusies en Aanbevelingen

Het bestuur van de Faunabeheereenheid meent dat er in Noord-Holland op een correcte en maatschappelijk verantwoorde wijze faunabeheer plaatsvindt. Ook in 2014 zullen wij ons tot het uiterste inspannen om met alle betrokken partijen wederom tot een juiste uitvoering te komen. Een planmatig en gecoördineerd faunabeheer is alleen mogelijk indien dit beheer draagvlak heeft. Om die reden wil de Faunabeheereenheid het komende jaren meer aandacht geven aan communicatie, overleg en samenwerking.

Ten aanzien van de uitvoering is de wens te komen tot vereenvoudiging in de regelgeving en voorwaarden die hieraan gesteld worden. Daarom zal de Faunabeheereenheid zich de komende jaren inzetten om dit stap voor stap te realiseren.

Met dit verslag over het jaar 2013 heeft het bestuur van de Stichting Faunabeheereenheid Noord-Holland haar verantwoording van de prestaties en het bereikte resultaat in het jaar 2013 afgelegd.

Bijlage 1

Overzicht ontheffingen gebruik en resultaat 2013

NR BESLUIT		DIERSOORT	RAPPORTAGE
80 A (2009)	broedparen met quotum	grauwe gans	1326
80 B (2009)	jaarrond verblijvende (overzomerende)	grauwe gans	22682
53 (2010)	jaarrond verblijvende (overzomerende) met quotum	kolgans brandgans	20 133
	landelijke vrijstelling	Canadese gans	514
		verwilderde gans	91
53 (2009)	overwinterende ganzen en smient	grauwe gans kolgans smient	11763 4994 4841
	landelijke vrijstelling	Canadese gans	49
		verwilderde gans	17
81 B (2009)	knobbelzwaan	knobbelzwaan	1221
77 (2009)	haas	haas	0
78 (2009)	wilde eend	wilde eend	6
79 (2009)	meerkoet	meerkoet	140
1 (2010)	vos	vos	187
	ontheffing 'vos' beëindigd per 04-12-2013		
16 (2012)	damhert buiten leefgebied nulstand	damhert	80
13 (2012)	valwild + onnodig lijden ree damhert	ree damhert	63 35

Bijlage 2

Overzicht Schiphol ontheffingen gebruik en resultaat 2013

NR BESLUIT		DIERSOORT	RAPPORTAGE	
13 (2013)	Schiphol vangacties			
	ganzen		4733	
WBE TBO	Schipholontheffing 10 km 6 km			
			nesten	eieren
58 (2013)	nestbehandeling	grauwe gans	3330	19311
		kolgans	0	0
		brandgans	263	1322
		verwild.gans	34	201
		canada gans	12	69
		nijlgans	37	337
		overige	0	0
		3676	21240	
			afschot	
49 (2013)	afschot	totaal	5498	

Bijlage 3

Overzicht Faunafonds schadebedragen provincie Noord-Holland

Faunaschade in de provincie Noord-Holland gemeld in 2013 – alle diersoorten

getaxeerd bedrag [€]						meldingsjaar
ds	diersoort	periode	in ganzen- fourageergebied?	ganzenopvang- overeenkomst?	vogelrichtlijn gebied	2013
7001	haas		nee	nee (regulier)	nee	987
	totaal haas					€ 987
7004	wilde eend		nee	nee (regulier)	nee	6.664
	totaal wilde eend					€ 6.664
7005	houtduif		nee	nee (regulier)	nee	461
	totaal houtduif					€ 461
7101	kolgans	winter	nee	nee (regulier)	nee	158.857
			ja	nee (regulier)	nee	33.510
			ja	nee (regulier)	nee	47.297
			ja (overeenkomst)	nee	59.615	
		zomer	nee	nee (regulier)	nee	33.895
			ja	nee (regulier)	nee	15.035
			ja	nee (regulier)	nee	272
			ja	nee (regulier)	nee	ja
totaal kolgans					€ 348.481	
7102	grauwe gans	winter	nee	nee (regulier)	nee	835.879
			ja	nee (regulier)	nee	212.173
			ja	nee (regulier)	nee	121.004
			ja (overeenkomst)	nee	103.647	
		zomer	nee	nee (regulier)	nee	49.881
			ja	nee (regulier)	nee	1.688.663
			ja	nee (regulier)	nee	84.357
			ja	nee (regulier)	nee	18.267
totaal grauwe gans					€ 3.143.023	
7103	rietgans	winter	nee	nee (regulier)	nee	
	totaal rietgans					
7104	kleine rietgans	winter	nee	nee (regulier)	nee	
	totaal kleine rietgans					

getaxeerd bedrag [€]						meldingsjaar	
ds	diersoort	periode	in ganzen- fouragegebied?	ganzenopvang- overeenkomst?	vogelrichtlijn gebied	2013	
7105	brandgans	winter	nee	nee (regulier)	nee	50.564	
			ja	nee (regulier)	nee	57.654	
			ja (overeenkomst)	nee	nee	55.266	
		zomer	nee	nee (regulier)	nee	27.274	1.564
			ja	nee (regulier)	ja	100.559	2.729
			ja	nee (regulier)	ja	2.167	
totaal brandgans						€ 297.777	
7106	rotgans	winter	nee	nee (regulier)	nee	66.667	
		zomer	nee	nee (regulier)	nee	54.178	
		totaal rotgans					
7107	nijlgans	winter	nee	nee (regulier)	nee	1.453	
			ja	nee (regulier)	nee	112	
		zomer	nee	nee (regulier)	nee	8.368	
			ja	nee (regulier)	nee	375	
			ja	nee (regulier)	ja	44	
totaal nijlgans						€ 10.390	
7108	canadagans	winter	nee	nee (regulier)	nee	208	
			ja	nee (regulier)	nee	0	
		zomer	nee	nee (regulier)	nee	10.269	
			ja	nee (regulier)	ja	20	
totaal canadagans						€ 10.715	
7151	boerengans e.d.	winter	ja	nee (regulier)	ja		
		zomer	nee	nee (regulier)	nee	248	
		totaal boerengans e.d.					
7201	wilde zwaan		nee	nee (regulier)	nee	8	
					ja	29	
totaal wilde zwaan						€ 37	
7203	knobbelzwaan		nee	nee (regulier)	nee	22.498	
			ja	nee (regulier)	ja	630	
			ja	nee (regulier)	nee	76	
totaal knobbelzwaan						€ 23.204	

getaxeerd bedrag [€]						meldingsjaar
ds	diersoort	periode	in ganzen- fouragegebied?	ganzenopvang- overeenkomst?	vogelrichtlijn gebied	2013
7301	bergeend		nee	nee (regulier)	nee	272
	totaal bergeend					€ 272
7302	smient		nee	nee (regulier)	nee	201.631
			ja	nee (regulier)	nee	7.791
					ja	71.210
				ja (overeenkomst)	nee	71.245
totaal smient					€ 358.857	
7304	meerkoet		nee	nee (regulier)	nee	1.190
			ja	nee (regulier)	nee	
			totaal meerkoet			
7501	lijster		nee	nee (regulier)	nee	57
	totaal lijster					€ 57
7502	merel		nee	nee (regulier)	nee	1.887
	totaal merel					€ 1.887
7503	mees		nee	nee (regulier)	nee	72.495
	totaal mees					€ 72.495
7506	putter		nee	nee (regulier)	nee	334
	totaal putter					€ 334
7507	geelgors		nee	nee (regulier)	nee	392
	totaal geelgors					€ 392
7601	zwarte kraai		nee	nee (regulier)	nee	
			ja	nee (regulier)	ja	0
			totaal zwarte kraai			
7603	kauw		nee	nee (regulier)	nee	210
					ja	21
totaal kauw					€ 231	
7604	ekster		nee	nee (regulier)	nee	4.336
	totaal ekster					€ 4.336
7605	vlaamse gaai		nee	nee (regulier)	nee	3.987
	totaal vlaamse gaai					€ 3.987
7606	spreeuw		nee	nee (regulier)	nee	289
	totaal spreeuw					€ 289
7902	damhert		nee	nee (regulier)	nee	9.964
	totaal damhert					€ 9.964
7903	ree		nee	nee (regulier)	nee	356
	totaal ree					€ 356
7906	das		nee	nee (regulier)	nee	916
	totaal das					€ 916
eindtotaal						4.418.395

Bron : Faunafonds d.d. 6 mei 2014

Bijlage 4

Resultaten tellingen

Voorjaargestelling 2013

WBE telling 6 april 2013	knobbel zwaan	grauwe gans	kolgans	verw. gans	Nijlgans	Canada gans	brand gans	Indische gans	Totaal
Amstelland	242	4.655	0	97	266	32	4	0	5.054
Banne,Wormer etc.	10	1.709	88	191	44	0	8.536	1	10.569
Beemster	378	1.159	66	0	351	9	11	0	1.596
De Dieen	122	5.480	4.350	12	103	8	20.400	0	30.353
Eem De (SBB)	12	795	55	2	4	8	400	0	1.264
Gooi en Vechtstreek	163	1.841	140	22	32	44	46	2	2.127
Grootgeestmerambacht									
Grootslag Het	97	1.536	34	83	141	263	52	7	2.116
Haarlemmermeer	79	760	0	14	164	14	2	0	954
Jacht & Faunabeheer									
Noorderkoggenland	569	5.462	1.178	83	204	2.012	6.353	0	15.292
Noorderpark – deelgeb.NH	23	1.935	562	2	85	8	2	0	2.594
Noord-Kennemerland	128	562	17	0	447	48	210	10	1.294
Noordkop De	47	469	670	12	30	11	50	0	1.242
Ouwe Land	437	1.009	86	38	132	97	9	0	1.371
Purmer De	119	1.459	0	8	22	96	0	0	1.585
Schermeer De	166	3.503	77	52	525	97	1.710	0	5.964
Spaarnwoude	69	525	319	46	101	15	2	0	1.008
Texel	87	6.000	2.200	76	990	13	400	2	9.681
Waterland									
Westerkoggenjagers	366	1.640	36	131	176	881	2.417	2	5.283
Wieringermeer	38	1.545	34	46	186	65	14	0	1.890
Wijcker- en Langemeer	82	7.410	210	29	280	0	12.690	0	20.619
IJmeer en Vechtstreek	180	2.463	7.071	304	173	28	5.702	0	15.741
Zaanstreek	313	6.162	507	97	650	110	1.171	2	8.699
Zeevang	79	2.809	135	56	69	19	13.466	4	16.558
Totaal	3.806	60.888	17.835	1.401	5.175	3.878	73.647	30	162.854

Bron: KNJV / FBE

Zomertelling ganzen 2013

Totaal aantal ganzen geteld tijdens provinciale ganzentelling in Noord-Holland dd. 20+21 juli 2013

Regio	grauwe gans	soep gans	brand gans	Nijl gans	Canadese gans	kolgans	ov. soorte	Totaal
Alkmaardermeergebied	3.940	70	35	206	10	0	0	4.261
Amstelland-Westinderplas	3.242	195	207	113	15	0	6	3.778
APpolder-Waardpolder-Amstelmeer	1.516	16	161	177	225	0	0	2.095
Assendelft-Westzaan	2.178	102	146	99	16	0	0	2.541
Beemster	154	0	0	34	0	0	0	188
Binnenduin N-Kennemerland	1.516	20	6	20	9	0	0	1.571
Boezemland Z-Kennemerland	387	77	0	304	178	0	0	946
Duinen N-Kennemerland	80	0	0	24	0	0	0	104
Eilandspolder-Mijzen	3.832	143	776	122	72	0	0	4.945
Geestmerambacht-HHwaard	260	19	2	40	21	0	0	342
Gooi- en Eemmeer	1.460	5	73	91	46	77	0	1.752
Grootslag-Drieban	1.187	8	150	6	484	1	28	1.864
Haarlemmermeer	380	58	0	19	18	0	0	475
Ilperveld-Twiske-Oostzaan	3.520	51	240	87	73	0	0	3.971
Koegras-Zijpe-Zwanenwater	2.637	45	21	21	9	0	0	2.733
Loosdrecht	1.001	0	0	72	34	0	0	1.107
Purmer-Varkensland	1.520	98	0	22	64	0	0	1.704
Schager-&Niedorperkogge	2.670	137	1.978	50	141	0	10	4.986
Schermer	739	10	0	10	0	0	0	759
Spaarnwoude	1.881	104	0	103	64	0	1	2.153
Texel	5.506	88	315	107	16	0	0	6.032
Vechtstreek	4.182	36	0	323	73	0	0	4.614
Vier Noorderkoggen-Grootslag	1.657	139	263	10	731	0	1	2.801
Waterland Oost-Marken	4.602	12	523	52	0	0	0	5.189
Westerkogge-Vier Noorderkoggen	1.857	175	1.000	48	1.014	0	136	4.230
Wieringen-Wieringermeer noord	2.713	2	0	78	37	0	8	2.838
Wieringermeer zuid	261	0	0	15	0	0	0	276
Wormerland-Kalverpolder	7.661	313	5.685	250	183	0	0	14.092
Zeevang-Katwoude	12.374	185	0	58	314	0	0	12.931
Totaal	74.913	2.108	11.581	2.561	3.847	78	190	95.278

Bron : Landschap Noord-Holland - Telrapport

Damherten telling 2013

Duingebied Noord- en Zuid-Holland

Samenvattend overzicht van de drie telronden

Minimaal aanwezige populatie:

DH totaal

Deelgebied A	Nationaal Park Zuid-Kennemerland e.o.	318
Deelgebied B	Amsterdamse Waterleidingduinen	1772
Deelgebied C	Coepelduijnen e.o.	0
Deelgebied D	Meijendel / Berkheide e.o.	0
		===== +
		2090

Telronde 1	DH M	DH V	DH NA	DH totaal
Deelgebied A	147	97	45	289
Deelgebied B	387	1070	244	1701
Deelgebied C	0	0	0	0
Deelgebied D	0	0	0	0

Telronde 2	DH M	DH V	DH NA	DH totaal
Deelgebied A	148	122	48	318
Deelgebied B	390	825	216	1431
Deelgebied C	0	0	0	0
Deelgebied D	0	0	0	0

Telronde 3	DH M	DH V	DH NA	DH totaal
Deelgebied A	104	98	35	237
Deelgebied B	421	939	412	1772
Deelgebied C	0	0	0	0
Deelgebied D	0	0	0	0

Reeën telling 2013

Duingebied Noord- en Zuid-Holland

Samenvattend overzicht van de drie telronden

Minimaal aanwezige populatie:

Deelgebied A	Nationaal Park Zuid-Kennemerland e.o.	80
Deelgebied B	Amsterdamse Waterleidingduinen	53
Deelgebied C	Coepelduinen e.o.	11
Deelgebied D	Meijendel / Berkheide e.o.	195
		===== +
		339

Telronde 1	Ree M	Ree V	Ree NA	Ree totaal
Deelgebied A	35	39	6	80
Deelgebied B	16	36	1	53
Deelgebied C	4	1	0	5
Deelgebied D	61	83	29	173

Telronde 2	Ree M	Ree V	Ree NA	Ree totaal
Deelgebied A	16	29	12	57
Deelgebied B	16	33	2	51
Deelgebied C	6	5	0	11
Deelgebied D	47	67	50	164

Telronde 3	Ree M	Ree V	Ree NA	Ree totaal
Deelgebied A	20	33	17	70
Deelgebied B	14	32	1	47
Deelgebied C	3	2	2	7
Deelgebied D	68	100	27	195

Reeën telling 2013

Gooi en Vechtstreek

Jaar	Totaal aantal getelde reeën	Aantal telcoördinatoren	Aantal tellers	Aantal telgebieden	Aantal deelgebieden
2013	371	14	55	26	8

Reeën telling 2013

Wieringermeer

Jaar	Totaal aantal getelde reeën	Aantal telcoördinatoren	Aantal tellers	Aantal telgebieden
2013	86	1	8	4